

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านการทำงานและการมีรายได้ จังหวัดราชบุรี

ชื่อโครงการ : โครงการเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรี
ปีงบประมาณ 2566
องค์กร : ศูนย์พัฒนาราชภูมรบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรี
ประเภทหน่วยงาน : หน่วยงานราชการ

ความเป็นมาของโครงการ

ในปีงบประมาณ 2565 ศูนย์พัฒนาราชภูมรบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรีได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดราชบุรี ในการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่ยั่งยืนบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรี เพื่อให้ราชภูมรบนพื้นที่สูงและกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคมที่เข้มแข็ง และการพัฒนาทักษะอาชีพของครอบครัวกลุ่มเปราะบางให้มีรายได้เสริม สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งสามารถจัดตั้งองค์กรสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ โดยใช้แนวทางของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 6 กลุ่ม

ในพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา และตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง มุ่งเน้นให้ราษฎรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการดำเนินงานด้วยตนเอง ให้มีความรู้ อยู่ดี กินดี พึ่งตนเองได้ นั้น

ศูนย์พัฒนาราชภูมรบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรี ได้ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องผ่านกลไกขับเคลื่อนศูนย์ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมชุมชนบนพื้นที่สูง (ศสส.) และศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบนพื้นที่สูง (ศรล.) ในพื้นที่รับผิดชอบ 3 อำเภอ 5 ตำบล พบว่าองค์กรด้านสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่นั้น มีความสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเอง และเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้องกับภูมิสังคมบนพื้นที่สูง จึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรี ปีงบประมาณ 2566 เสนอขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดราชบุรี ปีงบประมาณ 2566 เพื่อให้ราชภูมรบนพื้นที่สูง ได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างเหมาะสมมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคม สามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 ต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อให้กลุ่ม/องค์กรด้านสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูงเข้มแข็งพร้อมขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำ/คณะกรรมการกลุ่มให้มีความรู้ความสามารถในงานพัฒนาชุมชนในระดับพื้นที่
- เพื่อสร้างต้นแบบของกระบวนการพัฒนาสังคมบนพื้นที่สูงที่มีความเข้มแข็งโดยชุมชนเป็นฐานราก

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 97,785 บาท

กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

➔ ราษฎรบนพื้นที่สูง จำนวน 160 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

➔ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

➔ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

➔ เขตอำเภอรณนคร จำนวน 20 คน

กิจกรรมในโครงการ

1. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2566 ณ หมู่ 1 บ้านคา ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
2. กิจกรรมการฟื้นฟูวิถีชุมชนการปลูกข้าวไร่และการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวไร่บนพื้นที่สูง โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 50 คน ในวันที่ 27 - 28 มิถุนายน 2566 ณ หมู่ 4 ตำบลยางหัก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดราชบุรี
3. กิจกรรม การเสริมพลังชุมชนสร้างเศรษฐกิจเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมชุมชนบนพื้นที่สูง (4 ครั้ง) โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งละ 30 คน ดังนี้
 - ครั้งที่ 1 ในวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 ณ หมู่ 1 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
 - ครั้งที่ 2 ในวันที่ 9 สิงหาคม 2566 ณ หมู่ 1 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
 - ครั้งที่ 3 ในวันที่ 16 สิงหาคม 2566 ณ หมู่ 1 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
 - ครั้งที่ 4 ในวันที่ 23 สิงหาคม 2566 ณ หมู่ 1 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
4. กิจกรรม ส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (แนวทางการจัดการป่าชุมชนบนพื้นที่สูง) โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 30 คน ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2566 ณ หมู่ 4 ตำบลยางหัก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดราชบุรี
5. กิจกรรม ส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (แนวทางการจัดการน้ำบนพื้นที่สูง) โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 30 คน ในวันที่ 21 สิงหาคม 2566 ณ หมู่ 1 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
6. กิจกรรม การพัฒนาทักษะอาชีพและการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 20 คน ในวันที่ 24 - 25 สิงหาคม 2566 ณ หมู่ 4 ตำบลยางหัก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดราชบุรี

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

➡ ชุมชนบนพื้นที่สูงที่เข้าร่วมโครงการเกิดการเรียนรู้ คิด วิเคราะห์ แยกแยะ และสามารถจัดการปัญหาของชุมชนได้อย่างเป็นระบบตามความสามารถ อาทิเช่น การบริหารจัดการป่าชุมชน การบริหารจัดการปัญหาขาดแคลนน้ำบนพื้นที่สูง มีการรวมกลุ่มเพื่อแบ่งหน้าที่ของคนในชุมชน และมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาช่วยแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี

ผลลัพธ์ (Outcome)

➡ กองทุนสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง จำนวน 6 กลุ่ม มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยแกนนำกลุ่มได้ทบทวนกฎกติกา และแลกเปลี่ยนการดำเนินการของกลุ่มในปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาที่พบ และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกองทุนสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง มีสมาชิกเป็นราษฎรบนพื้นที่สูงจำนวน 370 คน ได้รับสิทธิสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการบนพื้นที่สูง และมีเงินออมสะสมในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิตในพื้นที่ของตนเองด้วย

ผลกระทบ (Impact)

➡ ตลาดวิถีชุมชนกะเหรี่ยงให้ชื่อว่า น้าเอ (ซึ่งแปลว่า น้ารัก) ที่เกิดจากการเสริมพลังชุมชนสร้างเศรษฐกิจเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมชุมชนบนพื้นที่สูง เน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมคิด ร่วมแรง ร่วมใจ สร้างพื้นที่ที่จะเป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมกะเหรี่ยง การสาธิตและจำหน่ายสินค้าชุมชน และสร้างอาชีพให้กับกลุ่มเปราะบางในพื้นที่

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

➤ โครงการเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบนพื้นที่สูงจังหวัดราชบุรี มุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยหลักการ “ระเบิดจากภายใน” สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มกองทุนสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/เครือข่ายในการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง มีการกำหนดแผนงานและดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็นประจำทุกเดือน ทำให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืน

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

➤ ก่อนดำเนินโครงการ

ก่อนดำเนินโครงการฯ กลุ่มกองทุนสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูงแต่ละกลุ่ม ต่างพบปัญหาและอุปสรรค และมีแนวทางแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน และต่างมีความกังวลในความยั่งยืนในการดำเนินการของกลุ่ม แกนนำยังขาดความมั่นใจและทักษะในการแก้ปัญหา

➤ ระหว่างดำเนินโครงการ

ในการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากกลุ่ม/องค์กร และเครือข่ายในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่เป็นรูปธรรม

➤ หลังโครงการสิ้นสุด

กองทุนสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง จำนวน 6 กลุ่ม มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยแกนนำกลุ่มได้ทบทวนกฎกติกา และแลกเปลี่ยนการดำเนินการของกลุ่มในปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาที่พบและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกองทุนสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง มีสมาชิกเป็นราษฎรบนพื้นที่สูงจำนวน 370 คน ได้รับสิทธิสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการบนพื้นที่สูง และมีเงินออมสะสมในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิตในพื้นที่ของตนเองด้วยชุมชนบนพื้นที่สูงที่เข้าร่วมโครงการเกิดการเรียนรู้ คิด วิเคราะห์ แยกแยะ และสามารถจัดการปัญหาของชุมชนได้อย่างเป็นระบบตามความสามารถ อาทิเช่น การบริหารจัดการป่าชุมชน การบริหารจัดการปัญหาขาดแคลนน้ำบนพื้นที่สูง มีการรวมกลุ่มเพื่อแบ่งหน้าที่ของคนในชุมชน และมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาช่วยแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี

ตลาดวิถีชุมชนกะเหรี่ยงให้ชื่อว่า น้าเอ๊ ซึ่งแปลว่า “น้ารัก” ที่เกิดจากการเสริมพลังชุมชนสร้างเศรษฐกิจเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมชุมชนบนพื้นที่สูง เน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมคิด ร่วมแรง ร่วมใจสร้างพื้นที่ที่จะเป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมกะเหรี่ยง การสาธิตและจำหน่ายสินค้าชุมชน และสร้างอาชีพให้กับกลุ่มเปราะบางในพื้นที่

ปัจจัยสำคัญในการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีดังนี้

- การมีส่วนร่วมของกลุ่ม/แกนนำ/เครือข่าย และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
- การวางแผนการดำเนินงานร่วมกันและร่วมกันดำเนินการให้เป็นไปตามแผน
- การติดตามและสร้างเวทีพูดคุยเพื่อประเมินงานและพัฒนาปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง
- เมื่อพบเจอปัญหาและอุปสรรคต้องร่วมกันแก้ปัญหาไม่ปล่อยให้เป็นที่งอแงของคนใดคนหนึ่ง
- การร่วมแรงร่วมใจและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าที่สุด

สรุปบทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

จากปัจจัยความสำเร็จ คือหัวใจสำคัญในการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาต่อยอดกลุ่ม/กิจกรรม/โครงการอื่น ๆ ต่อไปได้ ได้แก่

- การมีส่วนร่วมของกลุ่ม/แกนนำ/เครือข่าย และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
- การวางแผนการดำเนินงานร่วมกันและร่วมกันดำเนินการให้เป็นไปตามแผน
- การติดตามและสร้างเวทีพูดคุยเพื่อประเมินงานและพัฒนาปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง
- เมื่อพบเจอปัญหาและอุปสรรคต้องร่วมกันแก้ปัญหาไม่ปล่อยให้เป็นที่งอแงของคนใดคนหนึ่ง
- การร่วมแรงร่วมใจและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าที่สุด

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 2 การฟื้นฟูวิถีชุมชนการปลูกข้าวไร่และการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวไร่บนพื้นที่สูง

กิจกรรมที่ 3 การเสริมพลังชุมชนสร้างเศรษฐกิจเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมชุมชนบนพื้นที่สูง

กิจกรรมที่ 4 ส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (แนวทางการจัดการป่าชุมชนบนพื้นที่สูง)

กิจกรรมที่ 5 ส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (แนวทางบริหารจัดการน้ำบนพื้นที่สูง)

กิจกรรมที่ 6 การพัฒนาทักษะอาชีพและการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านบริการสังคม จังหวัดลำพูน

ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์สมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย (โรงเรียนครอบครัว) ประจำปี 2566

องค์กร : ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลศรีเตี้ย

ประเภทหน่วยงาน : องค์กรสาธารณประโยชน์

ความเป็นมาของโครงการ

ครอบครัว เป็นสถาบันสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุด เป็นการรวมตัวของบุคคลที่มีความรัก ความผูกพันช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน เป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการ ถ่ายทอดค่านิยม ปลูกฝัง ความเชื่อ สร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคม ให้แก่ สมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ ครอบครัวจึงเปรียบเสมือนจักรกลชั้นแรก ที่ทำหน้าที่ หล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ นำไปสู่การดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุข

ครอบครัวเป็นหน่วยย่อยที่สุดในสังคมแต่มีความสำคัญที่สุดในสังคม เพราะถ้าครอบครัวหรือหน่วยย่อย ที่สุดในสังคมล้มเหลวก็จะทำให้สังคมนั้นล้มเหลวไปด้วย ครอบครัวแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) ครอบครัวขยาย เป็นครอบครัวของคนไทยโบราณที่สมาชิกในครอบครัวอาศัยกันอยู่หลายรุ่น คน เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก ป้า น้า อา อาศัยกันอยู่เป็นแบบครอบครัวใหญ่ ซึ่งสมัยนี้นับวันจะหาครอบครัวขยายได้ยาก และ 2) ครอบครัวเดี่ยว เป็นครอบครัวของคนยุคปัจจุบัน ที่อาศัยกันอยู่เพียง พ่อ แม่ ลูก เท่านั้นเป็นครอบครัวขนาดเล็กกะทัดรัด ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติมากนัก ครอบครัวจึงเป็นที่อยู่อาศัยและทำกิจกรรมร่วมกัน ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสมาชิกในครอบครัว มักมีความเกี่ยวพันทางสายเลือดทางเครือญาติและเกี่ยวพันกันทางการแต่งงานเป็นหลัก มาอาศัยในครอบครัวเดียวกัน (ที่มา : กังวาน ทองเนตร รัฐศาสตร์ภาควิชาการปกครองมหาวิทยาลัยรามคำแหง) การสร้างสัมพันธ์ภาพและบรรยากาศที่อบอุ่นในครอบครัวก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยทางจิตใจ ที่คนในครอบครัวรู้สึกเมื่ออยู่ร่วมกัน บรรยากาศแห่งการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่ควร ส่งเสริมให้ครอบครัวมีการสร้างสัมพันธ์ภาพผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว ตำบลศรีเตี้ย มีจำนวนประชากร (ตามทะเบียนราษฎร) ทั้งสิ้น 5,421 คน แยกเป็นชาย 2,589 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 หญิง 2,832 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 รวมจำนวนครัวเรือน 2,263 (ที่มา : ข้อมูลสำนักทะเบียน อำเภอบ้านโฮ่ง ณ เดือนพฤศจิกายน 2566)

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลศรีเตี้ย(องค์กรสาธารณประโยชน์) ได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ ของครอบครัวรวมถึงการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว จึงได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์สมาชิก ครอบครัวทุกช่วงวัย (โรงเรียนครอบครัว) ประจำปี พ.ศ.2566” ขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการเช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลร่วมในการวางแผนการจัดทำโครงการ และนำเสนอข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย,เทศบาลตำบลศรีเตี้ย สนับสนุนด้านอาคารสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม การประชุมศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัยประจำตำบลส่งเสริมและสนับสนุนด้านข้อมูลความรู้และการศึกษา ฯลฯ เป็นต้น

วัตถุประสงค์โครงการ

- ▶ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีความรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ในแต่ละช่วงวัย ตั้งแต่ก่อนแต่งงาน จนถึงวัยผู้สูงอายุ
- ▶ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวสามารถเตรียมความพร้อมในการมีชีวิตรอบครัว สามารถทำบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสื่อสารที่ดีและใช้เวลาาร่วมกันอย่างมีคุณภาพในครอบครัว
- ▶ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักถึงการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี ของครอบครัวในชุมชน

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 57,760 บาท

พื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

▶ คู่รัก คู่หมั้น ผู้ที่วางแผนกำลังจะสมรส หรือครอบครัวสมรสใหม่ หรือกลุ่มเยาวชนวัยเจริญพันธุ์ นักเรียน กศน.หรือนักศึกษา และครอบครัวที่มีสมาชิกตั้งครรภ์หรือเพิ่งคลอดบุตรและสมาชิกครอบครัว

พื้นที่ดำเนินงาน

▶ วัดตอยหลังถ้ำ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

กิจกรรมในโครงการ และกลุ่มเป้าหมาย

4.1 หลักสูตรเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวและการเตรียมความพร้อมก่อนการตั้งครรภ์ เพื่อเป็นพ่อแม่คุณภาพ

ประเภทกลุ่มเป้าหมาย คู่รัก คู่หมั้น ผู้ที่วางแผนกำลังจะสมรส หรือครอบครัวสมรสใหม่ หรือกลุ่มเยาวชนวัยเจริญพันธุ์ นักเรียน กศน.หรือนักศึกษา และครอบครัวที่มีสมาชิกตั้งครรภ์หรือเพิ่งคลอดบุตรและสมาชิกครอบครัว

กิจกรรมที่ 1 เรื่องแนวคิดและหลักการการเป็นพ่อแม่คุณภาพ

กิจกรรมที่ 2 เรื่องการให้ความรู้เรื่องเอดส์/อนามัยวัยเจริญพันธุ์

กิจกรรมที่ 3 เรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวและสำหรับพ่อแม่มือใหม่

4.2 หลักสูตรครอบครัวพ่อ-แม่ เลี้ยงเดี่ยว

ประเภทกลุ่มเป้าหมาย ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นพ่อ-แม่เลี้ยงเดี่ยว

กิจกรรมที่ 1 เรื่องการเตรียมความพร้อมในการเป็นพ่อ-แม่เลี้ยงเดี่ยว

กิจกรรมที่ 2 เรื่องการส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัวพ่อ-แม่เลี้ยงเดี่ยว

4.3 หลักสูตรส่งเสริมสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ประเภทกลุ่มเป้าหมาย ครอบครัวทั่วไป หรือครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่น

กิจกรรมที่ 1 เรื่องการให้ความรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดกับเด็กและเยาวชน และสมาชิกในครอบครัวและเทคนิคการใช้โซเชียลมีเดียอย่างสร้างสรรค์ในครอบครัว

กิจกรรมที่ 2 เรื่องการส่งเสริมสัมพันธ์ภายในครอบครัว

4.4 หลักสูตรเสริมสร้างคุณค่าให้ผู้สูงอายุในครอบครัว

ประเภทกลุ่มเป้าหมาย ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ (ผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว)

กิจกรรมที่ 1 เรื่องการให้ความรู้ในการสร้างคุณค่าในตนเอง, สิทธิของผู้สูงอายุ, ความรู้เรื่องการออมสำหรับการเตรียมความพร้อมในการดูแลตนเองในผู้สูงอายุ

กิจกรรมที่ 2 เรื่องการส่งเสริมสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุและหลากหลายวัย

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

ผู้เข้าอบรมตามกลุ่มเป้าหมายทุกกิจกรรม กิจกรรมละ 60 คน รวม 4 กิจกรรม รวมจำนวน 240 คน บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ (Outcome)

สมาชิกของครอบครัวมีความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ตั้งแต่ก่อนแต่งงาน จนถึงวัยผู้สูงอายุ

สมาชิกในครอบครัวสามารถเตรียมความพร้อมในการมีชีวิตครอบครัว สามารถทำบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสมและส่งเสริมให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสื่อสารที่ดี และใช้เวลาร่วมกันอย่างมีคุณภาพในครอบครัว

ผลกระทบ (Impact)

เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการเฝ้าระวังปัญหาครอบครัว ซึ่งมีบทบาทในการประสานและสร้างความตระหนักในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เกิดขึ้นทั้งในบุคคล ชุมชน ด้วยการนำเสนอกระบวนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวในชุมชน รวมถึงร่วมกันดูแลสิทธิอันพึงมีของครอบครัว และส่งเสริมให้พ่อแม่ใช้โอกาสเป็นพ่อแม่ของตนอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ และส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายด้านครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ร่วมกัน หรือเป็นเครือข่ายที่ทำงานเพื่อชุมชน อาทิ เครือข่ายครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว (Single parent), เครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวและโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก, เครือข่ายครอบครัวทั่วไป และครอบครัวอาสา ซึ่งเป็นรวมกลุ่มครอบครัวที่สนใจในการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม โดยร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ เครือข่ายครอบครัวเฝ้าระวังและสร้างสรรค์

สื่อ เครื่องข่ายครอบครัวจิตอาสา เครื่องข่ายครอบครัวเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน เครื่องข่ายครอบครัวเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

➤ กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มครอบครัวทุกช่วงวัย ได้ตระหนักถึงการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัวในชุมชน คนในชุมชนสามารถเตรียมความพร้อมในการมีชีวิตครอบครัวสามารถทำบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสื่อสารที่ดี ได้ใช้เวลาร่วมกันอย่างมีความสุข ดำเนินชีวิตเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ตั้งแต่วัยเด็ก ก่อนแต่งงาน จนถึงวัยผู้สูงอายุ

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

➤ ก่อนดำเนินโครงการ

- สอบถามกลุ่มเป้าหมาย เข้ารับการอบรม
- ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เจ้าหน้าที่ ช่วยกันจัดเตรียมความพร้อมของสถานที่และวัสดุ

ประกอบการอบรม

➤ ระหว่างดำเนินโครงการ

- กลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าอบรม ลงชื่อลงทะเบียนเข้าอบรม มาตรการสวมหน้ากากอนามัย
- กลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าอบรม มาอบรมตรงเวลา เข้ารับการอบรมตามจำนวนแต่ละกิจกรรม

➤ หลังโครงการสิ้นสุด

- เกิดการร่วมกลุ่มเครือข่ายจิตอาสาของสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย เพื่อแก้ไขปัญหาครอบครัว

ในระดับชุมชน

- เกิดการวางแผนสร้างพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับคนทุกช่วงวัยในครอบครัว เช่น พื้นที่สำหรับให้ความรู้เรื่องการฝึกอาชีพ พื้นที่สำหรับให้ความรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ฯลฯ
- เกิดความตระหนักรู้เรื่องปัญหาครอบครัว และสถาบันครอบครัวในกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญในการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีดังนี้

- การให้ความร่วมมือของสมาชิก
- ความรับผิดชอบงาน
- การมีวินัยในตนเอง
- การเสียสละเวลา
- การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน
- งบประมาณ
- การประชาสัมพันธ์
- การเป็นที่ยอมรับของชุมชน

สรุปบทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

สมาชิกของครอบครัวเกิดความอบอุ่นและเป็นครอบครัวที่มีความสุขมีความพอใจในครอบครัวตนเอง หัวหน้าครอบครัวมีความรักความเข้าใจในสมาชิก มีความเมตตา เอื้อเฟื้อ เสียสละให้อภัยและเอื้ออาทร ต่อสมาชิก ในครอบครัวทุกคน ไม่ลงโทษต่อสมาชิกในครอบครัวโดยวิธีที่รุนแรงไม่แสดงกิริยาข่มขู่ หรือทำให้บุคคล ในครอบครัว อับอาย ครอบครัวไม่ลำเอียงในการเลี้ยงดู ให้ความรักความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ระบบการปกครอง มีความเป็นประชาธิปไตยและมีเสรีภาพ โดยรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สมาชิกในครอบครัว มีความรักใคร่สามัคคี ไม่ทะเลาะเบาะแว้ง หรืออาฆาตพยาบาทต่อกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน ให้การช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน รวมถึงสมาชิกในครอบครัวรู้จักบทบาทหน้าที่ตนเอง มีสัมมาคารวะมีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวในชุมชนตำบลศรีเตี้ย สามารถเตรียมความพร้อมในการมีชีวิตครอบครัว สามารถทำ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสมและส่งเสริมให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสื่อสาร ที่ดีและใช้เวลาาร่วมกันอย่างมีคุณภาพในครอบครัวกลุ่มครอบครัวในชุมชนตำบลศรีเตี้ย เกิดความมุ่งมั่น สร้างความ สามัคคี ประองตอง ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือกันในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การปกครองของประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป

ภาพกิจกรรม

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านด้านสุขภาพอนามัย จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อโครงการ : โครงการขับเคลื่อนสังคมสูงวัยตำบลบ่อพลอยภายใต้วิถีชีวิตใหม่

องค์กร : องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพลอย

ประเภทหน่วยงาน : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นมาของโครงการ

โครงการขับเคลื่อนสังคมสูงวัยตำบลบ่อพลอยภายใต้วิถีชีวิตใหม่ เป็นโครงการที่มีการดำเนินงานต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ซึ่งในปี พ.ศ.2565 พื้นที่ตำบลบ่อพลอย เป็นพื้นที่ปฏิบัติการนำร่องภายใต้โครงการ “สานพลังเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะรองรับสังคมสูงวัยฯ โดยมีสำนักงานประสานนโยบายสาธารณะรองรับสังคมสูงวัย (สป.สว.) ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (มพพ.) ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้จัดทำโครงการ “สานพลังเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพภายใต้วิถีชีวิตใหม่” โดยมีแนวทางการทำงานเพื่อสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคเอกชน เพื่อขับเคลื่อนสังคมสูงวัย การพัฒนาต้นแบบในการขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัยโดยใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน ผ่านเครื่องมือหรือกลไกภายใต้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพลอย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยมีภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาลบ่อพลอย สำนักงานเกษตรอำเภอบ่อพลอย สกร.อำเภอบ่อพลอย สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ่อพลอย มหาวิทยาลัยรามคำแหงฯ โรงเรียน 4 แห่ง ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ่อพลอย ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลบ่อพลอย และผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อให้เกิดการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมการรองรับสังคมสูงวัย จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนสังคมสูงวัยตำบลบ่อพลอยภายใต้วิถีชีวิตใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมสูงวัย
 - เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมสูงวัย
- มิติที่ 1 - มิติเศรษฐกิจ** - การส่งเสริมการมีงานทำ สร้างรายได้ ให้นานที่สุดและเริ่มเก็บเงินออม ตั้งแต่เริ่มทำงาน
- มิติที่ 2 - มิติสภาพแวดล้อม** - การส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมในการป้องกันและลด

อุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยสามารถเอื้อต่อการใช้ชีวิตได้อย่างง่ายสะดวกสบายมากที่สุด และทำให้สามารถอยู่อาศัยได้อย่างปลอดภัย

มิติที่ 3 - มิติสุขภาพ

- การส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ทั้งสุขภาพร่างกายและจิตใจ

มิติที่ 4 - มิติสังคม

- การส่งเสริมให้ได้รับสิทธิสวัสดิการทางสังคม การสร้างครอบครัวอบอุ่น และการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 55,600 บาท

กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

➔ เด็ก/เยาวชน จำนวน 80 คน

สตรี/ประชาชน จำนวน 209 คน

ผู้สูงอายุ จำนวน 100 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

➔ องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพลอย โดยใช้ห้องประชุมพลอยไพลิน อาคารศูนย์เรียนรู้ อัญมณี บ่อพลอย และห้องประชุมบุษราคัม/อาคารโรงอาหาร ของ ศพอส.ตำบลบ่อพลอย

กิจกรรมในโครงการ

1. จัดการประชุมคณะทำงานเพื่อการพัฒนากลไกการดำเนินงาน และจัดทำแผนงานรองรับสังคมสูงวัย ทั้ง 4 มิติในระดับตำบลร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
2. กิจกรรมการส่งเสริมการมีงานทำ สร้างรายได้ และการส่งเสริมการออม การอบรมอาชีพเสริม (การแปรรูปอาหาร เช่น การทำไข่เค็มสมุนไพร / การทำปลาต้ม) การส่งเสริมการขายการเก็บออม
3. กิจกรรมการส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
 - การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
 - ปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพ
 - การจัดการที่พักอาศัย
 - การจัดการส้วมที่ถูกสุขลักษณะภายในครัวเรือนและที่สาธารณะ
4. กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ด้านสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต
 - อบรมเรื่องความรู้เรื่องสุขภาพ
5. กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่มและการเข้าถึงสวัสดิการ
6. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาตามแนวทางการขับเคลื่อนรองรับสังคมสูงวัยทั้ง 4 มิติ

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

➡ ผู้เข้าร่วมโครงการในทุกกิจกรรม เป็นไปตามเป้าหมาย โดยผู้เข้าร่วมโครงการตั้งเป้าหมายไว้จำนวน 240 คน ประกอบไปด้วย เด็ก เยาวชน สตรี ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดรวม 389 คน

ผลลัพธ์ (Outcome)

➡ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ คือ ผู้เข้าร่วมโครงการ เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยมีความต่อเนื่องของกิจกรรมการส่งเสริม 4 มิติได้แก่ **มิติที่ 1 - มิติเศรษฐกิจ** - การส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม การสร้างรายได้ การหาเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพในวัยเกษียณ **มิติที่ 2 - มิติสภาพแวดล้อม** - การส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมในการป้องกันและลดอุบัติเหตุ โดยการประเมินความเสี่ยงของที่อยู่อาศัย และการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล บ่อพลอยในโครงการซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุ และบ้านผู้ด้อยโอกาส เพื่อดำเนินการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้มีความปลอดภัย **มิติที่ 3 - มิติสุขภาพ** - การสร้างความรอบรู้ในเรื่องของสุขภาพให้กับทุกกลุ่มวัย สามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ มีความรู้ความเข้าใจ กล้าซักถาม ตัดสินใจเลือกปฏิบัติเพื่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง และสามารถชี้แนะเรื่องสุขภาพต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชนนำไปปฏิบัติตาม เพื่อการมีสุขภาพที่ดี การดูแลสุขภาพตามหลัก 3 อ. 2 ส. ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภค อาหาร ออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การสูบบุหรี่ และการดื่มสุรา และด้านป้องกันวินโรค และการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด **มิติที่ 4 - มิติสังคม** - การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม การส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสังคม โดย อบต.บ่อพลอย ได้ดำเนินกิจกรรมการลงทะเบียนรับสมัครนักเรียนผู้สูงอายุ รุ่นที่ 6/2566 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2566 โดยมีนักเรียนลงทะเบียนเพื่อร่วมกิจกรรม จำนวน 80 คน

ผลกระทบ (Impact)

➡ การดำเนินกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้สังคมสูงวัยตำบลบ่อพลอยขึ้น โดยได้มี คณะทำงานเพื่อดำเนินกิจกรรมตามการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนทั้ง 4 มิติ ซึ่งมีหน่วยงานและเครือข่ายในพื้นที่ร่วมกันวางแผนงานการพัฒนา เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในตำบลบ่อพลอยต่อไป

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

➤ ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ - หลังคลอด เด็ก เยาวชน วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ได้เข้าร่วมกิจกรรมและได้รับประโยชน์ตามแผนงานการพัฒนาตามแนวทางการขับเคลื่อนรองรับสังคมสูงวัย 4 มิติ

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

➤ ก่อนดำเนินโครงการ

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อยลอย มีการดำเนินงานในเรื่องของการเป็นต้นแบบของการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีหน่วยงานในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สนับสนุนการดำเนินงานทั้งบุคลากรและงบประมาณ ตลอดจนการเป็นคณะทำงานและเป็นเครือข่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อยลอยเสมอมา ดังนั้นเมื่อมีกิจกรรมหรือโครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนหรืองบประมาณของท้องถิ่นเอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อยลอยจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและเครือข่ายในพื้นที่เสมอมา

➤ ระหว่างดำเนินโครงการ

การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน เครือข่ายในพื้นที่ของโครงการนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการออกเป็น 4 มิติ โดยแต่ละมิติจะมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบและหน่วยงานเสริมเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของแต่ละมิติให้มีการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

➤ หลังโครงการสิ้นสุด

การจัดการประชุมเพื่อสรุปผลและการนำข้อสรุปที่ได้มาดำเนินงานพัฒนาต่อยอดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้รองรับสังคมสูงวัยตามแนวทาง 4 มิติ และได้มีการเพิ่มมิติที่ 5 คือเรื่องของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ในอนาคต โดยจะต้องมีการเรียนรู้และเท่าทันการพัฒนาที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การให้ความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมของผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ตลอดจนการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กร เครือข่ายทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่จะช่วยการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สามารถจับต้องได้จริงเกิดขึ้นจริง และส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นจากเดิมที่เป็นอยู่ โดยยึดหลักของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปบทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

➤ การพัฒนาในเรื่องของเศรษฐกิจ - นอกเหนือจากการอบรมอาชีพแล้ว ต้องมีการส่งเสริมการออม การลดรายจ่ายให้กับประชาชน และช่วยส่งเสริมการขาย การตลาดให้กับกลุ่มอาชีพ

➤ การพัฒนาสภาพแวดล้อม - โดยการส่งเสริมในเรื่องของความปลอดภัยในครัวเรือน และสถานที่สาธารณะ เช่น วัด โรงเรียนฯ โดยปรับสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยของประชาชนในทุกกลุ่มวัย

➤ การส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชน - การส่งเสริมให้ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่องของการรักสุขภาพการมีมาตรการทางสังคมร่วมกัน และได้มีการกำหนดนโยบายสาธารณะร่วมกันเป็นธรรมนูญ สร้างสุขทุกช่วงวัยตำบลบ่อยลอย

➤ การส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมและการจัดสวัสดิการทางสังคม - อบอุ่นพอพลอยได้มีการส่งเสริมกิจกรรมในทุกกลุ่มวัย ซึ่งในส่วนของเด็กและครอบครัว ก็ได้มีกิจกรรมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลอบอุ่น สภาดเด็กและเยาวชนตำบลอบอุ่น สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุได้มีการสนับสนุนกิจกรรมได้แก่ชมรมผู้สูงอายุตำบลอบอุ่น และโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลอบอุ่น ซึ่งในปัจจุบันปี 2566 เป็นรุ่นที่ 6 มีนักเรียนผู้สูงอายุจำนวน 80 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป โดยเป็นการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในเรื่องของสังคมผู้สูงอายุต่อไป ในส่วนกลุ่มผู้ยากไร้ กลุ่มเปราะบางทางสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลอบอุ่นได้ดำเนินกิจกรรมการผ่านศูนย์ช่วยเหลือสังคมเพื่อให้กลุ่มดังกล่าวได้รับการจัดสวัสดิการและการได้รับความช่วยเหลือภายใต้การทำงานร่วมกันของหน่วยงาน ONE HOME

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 จัดการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาโครงการดำเนินงาน และจัดทำแผนงานรองรับสังคมสูงวัยทั้ง 4 มิติในระดับตำบลร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการส่งเสริมการมีงานทำ สร้างรายได้ และการส่งเสริมการออม

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ด้านสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่มและการเข้าถึงสวัสดิการ

กิจกรรมที่ 6 สรุปผลการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาตามแนวทางการขับเคลื่อนรองรับสังคมสูงวัยทั้ง 4 มิติ

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านนันทนาการ จังหวัดหนองบัวลำภู

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและพฤติกรรมเชิงบวกสู่พื้นที่
สร้างสรรค์สำหรับเยาวชน

องค์กร : ชมรม NEWGEN YOUNG CREATIVE หนองบัวลำภู

ประเภทหน่วยงาน : องค์กรสาธารณประโยชน์

ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและสังคมโดยรวม จึงจำเป็นต้องอาศัยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหา ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชนไทย ส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย รวมถึงการไม่เคารพซึ่งสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น จนทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรง เพศ และยาเสพติด โดยไม่คำนึงถึงการเคารพกฎกติกาของสังคม

รัฐบาล โดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแนวนโยบายในการส่งเสริมปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนและประชาชน ได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และทุกกระทรวงมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาให้เด็ก เยาวชน สามารถพัฒนากระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ ให้มีเวลาในการทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์แบบรอบด้าน ปลูกฝังค่านิยมหลัก คุณธรรม จริยธรรม สร้างวินัย จิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อสังคม การยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนให้มีกิจกรรมพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน ให้เป็นผู้ที่มีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะและประสบการณ์จากการเรียนรู้และปฏิบัติจริงโดยสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานบูรณาการการจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชน มุ่งหวังเพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง สามารถเอาตัวรอดจากสิ่งร้าย และการล่อลวงในรูปแบบต่าง ๆ ได้

ชมรม NEWGEN YOUNG CREATIVE หนองบัวลำภู ได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนสู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ให้มีคุณลักษณะ 7 Quotient โดยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและพฤติกรรมเชิงบวก มุ่งเน้นสร้างความตระหนักรู้มีทักษะสังคมแบบรอบด้าน สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมนำสู่การรู้จักหน้าที่ของตนเองและสร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวมเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม นำสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมเชิงลบให้เป็นเชิงบวก มีทักษะชีวิตและ การจัดการอารมณ์ของตนเอง รู้จักการเอาตัวรอดต่อสิ่งร้าย ทั้งเรื่องยาเสพติด เพศ การถูกล่อลวง รวมทั้งการรู้จักหน้าที่ของตนเองต่อสังคมส่วนรวม

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อให้เด็ก เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิตตามหลัก 7Q สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้
- เพื่อเสริมสร้างและปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงบวกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงทางต่อความรุนแรงเพศ ยาเสพติดและการแข่งรถซึ่ง เพื่อลดอุบัติเหตุ
- เพื่อให้เด็ก เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองและสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง
- เพื่อสร้างเครือข่ายการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน สถานักเรียน แบบบูรณาการ
- เพื่อต่อยอดให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 169,985 บาท

กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

- เด็กและเยาวชน จำนวน 300 คน
 - ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร จำนวน 20 คน
- รวมจำนวน 320 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

- พื้นที่ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

กิจกรรมในโครงการ

กิจกรรมที่ 1 การอบรมพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนสู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดค่ายอบรม 2 วัน 1 คืน ดำเนินการวันที่ 6 – 7 มิถุนายน 2566 ณ โรงแรมภูฟ้า รีสอร์ท หนองบัวลำภู มีกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมวันที่ 6 มิถุนายน 2566
 - (1) การบรรยาย หัวข้อ “การเป็นเด็กและเยาวชนที่มีจิตอาสา”
 - (2) การบรรยาย หัวข้อ “บรรยายสถานการณ์ของวัยรุ่นในปัจจุบัน”

- (3) กิจกรรมแบ่งกลุ่มเรียนรู้ จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่
- กลุ่มทักษะ IQ ความสามารถทางด้านเชาวน์ปัญญา
 - กลุ่มทักษะ EQ ทักษะความสามารถทางด้านอารมณ์
 - กลุ่มทักษะ MQ ทักษะความสามารถในการคิดทางด้านศีลธรรม, SQ ทักษะความฉลาด

ในการเข้าสังคม

- กลุ่มทักษะ CQ ทักษะความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์, PQ ทักษะความสะอาด ที่เกิด

จากการเล่น

- กลุ่มทักษะ AQ ทักษะความสามารถในการแก้ปัญหา

(4) การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรับฐานแนวคิด มุมมอง ทักษะคติความเชื่อของวัยรุ่น
สู่ความเสี่ยงทางเพศที่ไม่ปลอดภัย

- กิจกรรมวันที่ 7 มิถุนายน 2566

(1) การบรรยายหัวข้อ “การดูแลตนเองสู่สุขภาพทางเพศที่ปลอดภัยสำหรับวัยรุ่น”

(2) การบรรยายหัวข้อ “การมีเป้าหมายและการเสริมพลังภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน

สู่ความสำเร็จในชีวิต”

กิจกรรมที่ 2 มหกรรมเวทีสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน NEW GEN YOUNG CREATIVE หนองบัวลำภู

ดำเนินการวันที่ 11 กันยายน 2566 ณ โรงยิม โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลหัวนา อำเภอเมืองหนองบัวลำภู
จังหวัดหนองบัวลำภู กิจกรรมประกอบด้วย

- (1) การจัดประกวดเต้น Cover Dance
- (2) การแสดงความสามารถของเด็กและเยาวชนที่มีบัตรประจำตัวผู้แสดงความสามารถ
- (3) การออกบูธนิทรรศการแสดงผลงานของเด็กและเยาวชน เช่น ด้านวิชาการ ด้านศิลปะ

ด้านอาชีพ เป็นต้น

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

☞ ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่อง การคิดเชิงบวกและการมีทักษะสังคม คิดเป็น
ร้อยละ 80

☞ ผู้เข้าร่วมโครงการ เข้าร่วมและผ่านการฝึกอบรมตามโครงการ คิดเป็นร้อยละ 90

ผลลัพธ์ (Outcome)

☞ ผู้เข้าร่วมโครงการ ตระหนักรู้ เด็กเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องทักษะสังคมและ
ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิตตามหลัก 7 Quotient และสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นสามารถเสริมสร้าง
และปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงบวกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงทางต่อความรุนแรง เพศ ยาเสพติดและการแข่งรถชิง เพื่อลด
อุบัติเหตุ เกิดตระหนักถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง และสร้างความภาคภูมิใจ ในตนเอง
คิดเป็นร้อยละ 80

ผลกระทบ (Impact)

สามารถป้องกันการกระทำความรุนแรง ลดอุบัติเหตุ การตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ ปัญหาวัยรุ่นในพื้นที่ได้มากขึ้น

- เกิดเครือข่ายการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน สถานักเรียน แบบบูรณาการ
- เกิดพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนในการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

เด็กและเยาวชนตระหนักถึงการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบันด้วยความระมัดระวัง รู้แนวทางในการป้องกันการกระทำความรุนแรง การลดอุบัติเหตุทางท้องถนน การตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ รวมถึงปัญหาวัยรุ่นในพื้นที่ได้มากขึ้น ทั้งนี้ ยังรู้จักใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ เช่น ใช้เวลาหลังเลิกเรียนรวมกลุ่มฝึกซ้อมเต้น Cover Dance เป็นต้น

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

ก่อนดำเนินโครงการ

ได้รับความร่วมมือจากเครือข่าย สภาเด็กและเยาวชนทุกอำเภอ ในการจัดหากลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการฯ

ระหว่างดำเนินโครงการ

เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนถิ่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคธุรกิจ ให้การสนับสนุนโครงการตามความเหมาะสม เช่น ร่วมจัดนิทรรศการ จัดหาบุคลากรดูแลเด็กในพื้นที่ และสนับสนุนงบประมาณรางวัลพิเศษสำหรับน้อง ๆ ที่มีผลงานดีเด่น

หลังโครงการสิ้นสุด

เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด เพื่อใช้ติดต่อประสานงานรวมถึงประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การประชาสัมพันธ์กิจกรรมมีความชัดเจน และมีการส่งต่อในกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างกว้างขวาง
- การดำเนินโครงการมีกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีแผนงาน/กิจกรรม และแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
- ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายด้านสังคมที่เกี่ยวข้องทั้งก่อน และระหว่างดำเนินโครงการ
- เด็ก ๆ ให้ความสนใจในกิจกรรมแข่งขันเต้น Cover Dance เชิญชวนให้เพื่อนๆ วัยเดียวกันเข้าร่วมกิจกรรมและจัดส่งทีมเข้าประกวดจำนวนมาก

สรุปทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

- การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้สนใจเข้าร่วมไม่ใช่รับรู้แค่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง
- การบูรณาการร่วมมือกับเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม
- การดำเนินโครงการมีกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีแผนงาน/กิจกรรม และแบ่งหน้าที่

ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

- การสร้างความต่อเนื่องโดยการสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด เพื่อใช้ติดต่อประสานงาน รวมถึงประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านการศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาศักยภาพ อพม. สูการเป็น อพม.สามารถ

องค์กร : ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น

ประเภทหน่วยงาน : องค์กรสาธารณประโยชน์

ความเป็นมาของโครงการ

ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล เทคโนโลยี ระหว่างชมรมฯ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคธุรกิจ ส่งเสริมและช่วยเหลือการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และองค์กรอาสาสมัครอื่น ๆ ด้านการจัดการทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแก้ไขปัญหา การพัฒนาสังคม และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้

ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่นได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพ อพม. สูการเป็น อพม. Smart เพื่อให้ อพม.จังหวัดขอนแก่นพัฒนาระบบการขอรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (อพม. Smart) ในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพ และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสร้างเสริมภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม และจัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มหมาย มีหลักประกันและมีความมั่นคงในชีวิตระบบการดูแลช่วยเหลือรายกรณีในการดูแลช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม และได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดูแลรายกรณี ซึ่งวันนี้ กระทรวง พม. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ "การพัฒนาระบบการขอรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบ อพม. Smart" เพื่อต้องการขยายผลการใช้งานระบบ อพม. Smart และพัฒนาระบบการส่งต่อข้อมูลข้ามหน่วยงานเพื่อลดภาระด้านเอกสาร เพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงและส่งต่อรายกรณี

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องแม่นยำและลดปัญหาด้านเอกสาร
- เพื่อให้เครือข่ายได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 203,130 บาท

กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

➤ อพม.ระดับตำบล ตำบลละ 3 คนจำนวน 199 ตำบล รวม 597 คนคณะกรรมการชมรม อพม. และเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ.ขอนแก่น 8 คน รวมทั้งสิ้น 605 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

➤ 26 อำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งการอบรมออกเป็น 5 โซน ดังนี้

โซนที่ 1 จัดอบรมที่ว่าการอำเภอน้ำพอง ประกอบไปด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกะนวน อำเภออุบลรัตน์ อำเภอซำสูง อำเภอเขาสมรขวาง และอำเภอน้ำพอง

โซนที่ 2 จัดอบรมที่ว่าการอำเภอชุมแพ ประกอบไปด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสีชมพู อำเภอเวียงเก่า อำเภอภูเวียง อำเภอภูผาม่าน อำเภอหนองนาคำ และอำเภอชุมแพ

โซนที่ 3 จัดอบรมที่ว่าการอำเภอเมืองขอนแก่น ประกอบไปด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองเรือ อำเภอบ้านฝาง อำเภอบ้านแฮด อำเภอพระยืน และอำเภอเมืองขอนแก่น

โซนที่ 4 จัดอบรมที่ว่าการอำเภอบ้านไผ่ ประกอบไปด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมีนบุรี อำเภอโคกโพธิ์ชัย อำเภอชนบท อำเภอโนนศิลา และอำเภอบ้านไผ่

โซนที่ 5 จัดอบรมที่ว่าการอำเภอพล ประกอบไปด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองสองห้อง อำเภอแวงใหญ่ อำเภอแวงน้อย อำเภอเปือยน้อย และอำเภอพล

กิจกรรมในโครงการ

- 1) กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าอบรม โดยต้องเป็น อพม.และมีโทรศัพท์ที่สามารถใช้งาน Application ทางอินเทอร์เน็ตได้
- 2) จัดหาสถานที่และวิทยากร สำหรับการดำเนินโครงการ
- 3) กำหนดและประสานกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมประชุม
- 4) ดำเนินงานตามโครงการที่กำหนดไว้

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

➤ อพม.เข้าร่วมจำนวน 597 คน ที่มาจากประธานและเลขานุการของ อพม.ตำบล จำนวน 199 ตำบล สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสื่อสารที่ถูกต้องแม่นยำและลดปัญหาของเอกสาร

ผลลัพธ์ (Outcome)

➤ อพม. ที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเข้าถึงแอป อพม.สมาร์ทของกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ และสามารถจัดทำแบบสำรวจผู้ด้อยโอกาสในชุมชนได้จริงและสามารถช่วยกลุ่มผู้ประสบปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ผลกระทบ (Impact)

➤ เกิดเครือข่ายชมรม อพม. ในแต่ละตำบลและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลให้กับอพม.

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

- อพม. สามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
- ผู้เข้าร่วมประชุมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
- สามารถลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของ อพม.
- ลดปัญหาการใช้เอกสารและลดเวลาในการจัดส่งเอกสาร
- สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ประสบปัญหาได้ง่ายขึ้น (โดยในแอปจะมีการบันทึกแผนที่ของผู้ประสบปัญหาด้วย)

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

➤ ก่อนดำเนินโครงการ

- ประสานงานกับประธาน อพม. ในระดับอำเภอเพื่อจัดประชุมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ
- สํารวจ อพม. ที่มีความพร้อมในการเข้าอบรม
- จัดหาสถานที่ที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่จะใช้ในการอบรม

➤ ระหว่างดำเนินโครงการ

เมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณแล้วได้มีการจัดแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการในแต่ละโซนเป็นผู้ประสานงานอพม. ที่จะเข้าร่วมประชุมในแต่ละตำบลและจัดหาสถานที่ในการจัดประชุม

➤ หลังโครงการสิ้นสุด

หลังสิ้นสุดโครงการ อพม. สามารถใช้ โปรแกรม อพม. สมาร์ท ในการจัดทำแบบสำรวจผู้เปราะบางในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การร่วมมือเป็นอย่างดีของ อพม. ในแต่ละอำเภอ
- ความตั้งใจในการฝึกอบรมของ อพม.
- การมีเจ้าหน้าที่ให้ความเอาใจใส่ในการทำงานของ อพม. เป็นอย่างดี

สรุปบทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

โครงการที่ดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของ อพม. แต่งบประมาณมีจำกัด ทำให้การอบรมไม่สามารถเข้าร่วมได้ทุกคนและในปีต่อไปต้องการให้มีการฝึกอบรมให้กับอพม. ทุกคนทุกหมู่บ้าน

ภาพกิจกรรม

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านที่อยู่อาศัย จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมเครือข่ายช่างชุมชนจิตอาสาพัฒนาที่อยู่อาศัยในชุมชน

องค์กร : กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังแสง

ประเภทหน่วยงาน : องค์กรสวัสดิการชุมชน

ความเป็นมาของโครงการ

รัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยการสร้างโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการสังคมและที่อยู่อาศัย ได้กำหนดการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้มีความมั่นคงในการอยู่อาศัยเป็นนโยบายเร่งด่วน และสั่งการให้แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การสนับสนุนให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการสร้างหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของผู้เดือดร้อนในพื้นที่ จะทำให้ชุมชน มีความตื่นตัวในการร่วมกันดำเนินการในทุกขั้นตอนของการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ตั้งแต่การสำรวจ กลั่นกรองข้อมูลผู้เดือดร้อน การคัดเลือก การรวมกลุ่มผู้เดือดร้อน จัดซื้อวัสดุและดำเนินการก่อสร้างร่วมกัน ซึ่งทำให้สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน การสมทบ/ร่วมแรงก่อสร้างของผู้เดือดร้อน และคนในชุมชน ทำให้เกิดการคืนทุนสู่กองทุนของชาวชุมชนเอง เพื่อเป็นทุนสำหรับผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยในชุมชนหรือกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันของชุมชนต่อไป รวมทั้งนำไปสู่การเชื่อมต่อกับฐานงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ของชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังแสง จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาเพื่อเพื่อสร้างช่างชุมชนที่มีความรู้ ทักษะในงานก่อสร้างที่ถูกต้องตามรูปแบบการซ่อมแซมและปรับสภาพบ้านให้ถูกต้องตามหลัก Universal Design หลักการออกแบบ ปรับปรุงบ้านให้อยู่สบายปลอดภัยสำหรับคนทุกวัย ในครอบครัว และค้นหา สำรวจ และตรวจสอบ ครีวเรือนเปราะบางประสบปัญหาที่อยู่อาศัยในชุมชน สู่การออกแบบ ซ่อมแซม และปรับปรุงให้ดีขึ้น ตลอดจนจัดทำแผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ของกลุ่มครัวเรือนเปราะบางตำบลวังแสง ตามหลัก Universal Design รองรับการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลวังแสงให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อสร้างช่างชุมชนที่มีความรู้ ทักษะในงานก่อสร้างที่ถูกต้องตามรูปแบบการซ่อมแซม และปรับสภาพบ้านให้ถูกต้องตามหลัก Universal Design หลักการออกแบบ ปรับปรุงบ้าน ให้อยู่สบายปลอดภัยสำหรับคนทุกวัยในครอบครัว
- เพื่อค้นหา สำรวจ และตรวจสอบ ครีวเรือนเปราะบางที่ประสบปัญหาที่อยู่อาศัยในชุมชน สู่การออกแบบ ซ่อมแซม และปรับปรุงให้ดีขึ้น
- เพื่อกำหนดแผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มครัวเรือนเปราะบางตำบลวังแสง ตามหลัก Universal Design

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 50,000 บาท

กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

- ผู้นำชุมชน แกนนำ อาสาสมัคร และอื่น ๆ จำนวน 40 คน
- ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 40 คน
- รวมทั้งสิ้น** **จำนวน 80 คน**

พื้นที่ดำเนินงาน

- ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมในโครงการ

1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ
2. ประสานกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้าร่วมโครงการ
3. ฝึกอบรมการออกแบบปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่ครัวเรือนเปราะบาง สำหรับช่างชุมชน ตำบลวังแสง
4. ช่างชุมชนลงพื้นที่สำรวจครัวเรือนเปราะบางที่ประสบปัญหาที่อยู่อาศัยในชุมชน
5. ออกแบบและปรับปรุงที่อยู่อาศัยต้นแบบ (Case study) ครัวเรือนเปราะบางตำบลวังแสง ตามหลัก

Universal Design จำนวน 1 หลัง

6. จัดทำแผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย
7. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

 ช่างชุมชนมีความรู้ ทักษะในงานก่อสร้างที่ถูกต้องตามรูปแบบการซ่อมแซมและปรับปรุงสภาพบ้านที่ถูกต้องตามหลัก Universal Design จากการอบรมจากวิทยากร การทำแบบทดสอบ (ก่อน - หลัง) และการสัมภาษณ์ ใ้ร้อยละ 100 จากแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

 ช่างชุมชน ลงพื้นที่ มีการค้นหา สำรวจ และตรวจสอบ ครัวเรือนเปราะบางประสบปัญหาที่อยู่อาศัยในชุมชน สู่การออกแบบ ซ่อมแซม และปรับปรุงที่อยู่อาศัย พร้อมวิทยากร จากสถิติข้อมูลชุมชน โดยใช้การสอบถาม สังเกต สัมภาษณ์ สำรวจและจากสถิติข้อมูลชุมชน ใ้ร้อยละ 100 จากแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

👉 ออกแบบปรับปรุงที่อยู่อาศัยต้นแบบ (case study) จำนวน 4 หลัง และจิตอาสาช่างชุมชน ดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัย จำนวน 1 หลัง

👉 แผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ในระยะ 3 ปี (2567 - 2569)

ผลลัพธ์ (Outcome)

👉 มีเครือข่ายช่างชุมชนที่สามารถนำทักษะในงานก่อสร้าง ซ่อมแซม และปรับสภาพบ้าน ตามหลัก Universal Design ไปใช้ในการทำงานเป็นจิตอาสาในการช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบางที่มีความต้องการปรับสภาพที่อยู่อาศัยในชุมชน จำนวน 40 หลัง

👉 มีฐานข้อมูลครัวเรือนที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ที่ระบุไว้ในแผน แผนการจัดสวัสดิการ ด้านที่อยู่อาศัยตำบลวังแสง จำนวน 26 ครัวเรือน

ผลกระทบ (Impact)

👉 แผนกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพและสร้างความยั่งยืน

- การจัดตั้งชมรมช่างชุมชนจิตอาสาตำบลวังแสง
- จัดโครงการส่งเสริมศักยภาพช่างชุมชนจิตอาสา
- จัดกิจกรรม Challenge
- เผยแพร่ผลงานของช่างชุมชนให้เป็นที่รู้จัก
- ทำสื่อทิม และมอบใบประกาศ
- สร้างเครือข่ายในระดับอำเภอ

👉 จัดทำข้อมูลผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลวังแสง ซึ่งได้จากการประชาคมหมู่บ้าน ทั้งหมด 26 ครัวเรือน แยกเป็นประเภท ได้แก่

(1) ผู้สูงอายุ 15 ครัวเรือน

(2) คนพิการ 9 ครัวเรือน

(3) ผู้มีรายได้น้อย 2 ครัวเรือน ซึ่งได้เรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย

ปี 2567 – 2569

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

- ▶ จิตอาสาช่างชุมชนมีความรู้ ทักษะในงานก่อสร้างที่ถูกต้องตามรูปแบบการซ่อมแซมและปรับปรุงสภาพบ้านที่ถูกต้องตามหลัก Universal Design และสามารถสำรวจผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในชุมชนพร้อมได้
- ▶ เกิดการสำรวจกลุ่มผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในชุมชน จำนวน 40 ครัวเรือน
- ▶ ดำเนินการออกแบบปรับปรุงที่อยู่อาศัยต้นแบบ (case study) จำนวน 4 หลัง และจิตอาสาช่างชุมชน ดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัย จำนวน 1 หลัง
- ▶ แผนกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพและสร้างความยั่งยืน
 - การจัดตั้งชมรมช่างชุมชนจิตอาสาตำบลวังแสง

- จัดโครงการส่งเสริมศักยภาพช่างชุมชนจิตอาสา
- จัดกิจกรรม Challenge
- เผยแพร่ผลงานของช่างชุมชนให้เป็นที่รู้จัก
- ทำสื่อทิม และมอบใบประกาศ
- สร้างเครือข่ายในระดับอำเภอ

▶ แผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ในระยะ 3 ปี (2567 - 2569)

จัดทำข้อมูลผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลวังแสง ซึ่งได้จากการประชาคมหมู่บ้านทั้งหมด 26 ครัวเรือน แยกเป็นประเภท ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุ 15 ครัวเรือน (2) คนพิการ 9 ครัวเรือน และ (3) ผู้มีรายได้น้อย 2 ครัวเรือน ซึ่งได้เรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย ปี 2567 – 2569 การสร้างเครือข่ายในระดับอำเภอ โดยจัดโครงการเสริมสร้างเครือข่ายช่างชุมชนจิตอาสา “ชวนเพื่อนซ่อมบ้าน”

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

▶ ก่อนดำเนินโครงการ

- ได้รับสนับสนุนด้านข้อมูลผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลวังแสง จากองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง เพื่อใช้ประกอบการจัดทำโครงการและเสนอโครงการในการขอรับสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการสวัสดิการสังคม

- พนักงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ให้คำแนะนำสำหรับการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ และขั้นตอน วิธีการ ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการรายงานหลักจากสิ้นสุดการดำเนินโครงการ

▶ ระหว่างดำเนินโครงการ

- ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มของผู้นำในชุมชนทั้ง 20 หมู่บ้าน ที่เข้ามาเป็นจิตอาสาช่างชุมชน

- องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสงในการอนุเคราะห์สถานที่จัดการอบรมร่วมจัดทำแผนการดำเนินการในการพัฒนา แผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ในระยะ 3 ปี (2567 - 2569)

- กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ จำนวน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สนับสนุนวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน

- บุคลากรปรับที่อยู่อาศัยของคนพิการ โดยได้รับสนับสนุนจาก โครงการการปรับสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการให้เหมาะสมและปลอดภัย ประจำปี 2566 (บ้านต้นแบบ) จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมหาสารคาม

▶ หลังโครงการสิ้นสุด

การสร้างเครือข่ายในระดับอำเภอ โดยจัดโครงการเสริมสร้างเครือข่ายช่างชุมชนจิตอาสา “ชวนเพื่อนซ่อมบ้าน” โดยเชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอแกลง เข้าร่วม กิจกรรมประกอบด้วย การให้ความรู้ช่าง ทักษะการออกแบบก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และการแลกเปลี่ยนทักษะและประสบการณ์ของช่างชุมชน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

▶ การเลือกประเด็นการจัดสวัสดิการสังคม กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังแสงสามารถนำปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มเปราะบางในชุมชน มาเป็นประเด็นในการขับเคลื่อนการพัฒนาหรือสร้างสวัสดิการ ในมิติที่อยู่อาศัย ส่งผลให้มีเป้าหมายของโครงการที่ชัดเจนและมีแนวทางในการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งการต่อยอดการพัฒนาต่อไปได้

▶ ต้นทุนทางสังคม กองทุนฯ นำต้นทุนทางสังคมของชุมชนมาเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือ กลุ่มของผู้นำชุมชนและกลุ่มจิตอาสาในการเข้ามาเป็นช่างชุมชนจิตอาสา รวมถึงความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่และท้องถิ่นที่เข้ามาร่วมสนับสนุนการดำเนินโครงการ เช่น การสนับสนุนข้อมูล การประสานงานหน่วยงานภายนอก การสนับสนุนด้านสถานที่และการอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ เป็นต้น

▶ การทำงานแบบบูรณาการ กองทุนฯ มีการทำงานบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง โดยทาง อบต.วังแสง ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากโครงการการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการให้เหมาะสมและปลอดภัย ประจำปี 2566 ซึ่งจะได้นำไปอยู่อาศัย ได้รับการสนับสนุนดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยต้นแบบ (case study) ให้จิตอาสาช่างชุมชนดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

▶ ชุมชนเป็นเจ้าของสวัสดิการ กองทุนฯ ได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่มีผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย มาเป็นประเด็นในการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยผ่านโครงการฯ และได้สร้างกลไกเครือข่ายในการขับเคลื่อนสวัสดิการผ่านกลุ่มช่างชุมชนจิตอาสา โดยเป็นกลุ่มของอาสาสมัครและผู้ในชุมชนเอง ทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของคนในชุมชนและนำไปสู่การเป็นสังคมสวัสดิการที่ยั่งยืน

สรุปบทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

การดำเนินโครงการส่งเสริมเครือข่ายช่างชุมชนจิตอาสาพัฒนาที่อยู่อาศัยในชุมชน ของกองทุนสวัสดิการตำบลวังแสง สามารถนำปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของผู้ประสบปัญหาในชุมชนมาเป็นประเด็นสำคัญ ในการจัดโครงการทำให้เกิดการสร้างสวัสดิการในมิติที่อยู่อาศัยที่เป็นผลประโยชน์โดยตรงให้กับชุมชน และมีสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายที่เป็นกลไกสำคัญในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยผ่านการเป็นจิตอาสาช่างชุมชน พร้อมนำไปสู่ความยั่งยืนของขับเคลื่อนสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยผ่านการบูรณาการการทำงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น และมีการจัดทำแผนการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ในระยะ 3 ปี (2567 – 2569) เพื่อนำสู่แนวปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถต่อยอดโครงการหรือกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

ตัวอย่างโครงการสาขาด้านกระบวนการยุติธรรม จังหวัดพะเยา

ชื่อโครงการ : โครงการเสริมสร้างพลังเครือข่ายแม่หญิงบนพื้นที่สูง เพื่าระวังความรุนแรงในครอบครัว

องค์กร : เครือข่ายแม่หญิงพะเยา

ประเภทหน่วยงาน : องค์กรสวัสดิการชุมชน

ความเป็นมาของโครงการ

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่จะถูกละเลย โดยมองเห็นว่าเป็นเรื่องในครอบครัว จนในที่สุดความรุนแรงที่เกิดขึ้นยกระดับไปสู่การทำร้ายร่างกายจนถึงการเสียชีวิตหรือเป็นบาดแผลในจิตใจที่ไม่มีวันหาย ความรุนแรงเกิดขึ้นในทุกสถานที่ ทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม โดยผลของความรุนแรงปรากฏร่องรอยการถูกทุบตี ทำร้ายร่างกาย แต่บางครั้งก็หลบซ่อนอยู่เหมือนภูน้ำแข็ง โดยเฉพาะความรุนแรงทางวาจา จิตใจ การถูกละเลย ผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงจะมีผลกระทบในเรื่องพัฒนาการไม่เหมาะสม มีปัญหาด้านการเข้าสังคม และมีแนวโน้มจะเป็นผู้ใช้ความรุนแรงกับบุคคลอื่น และบุคคลในครอบครัวของตนเองในอนาคต เครือข่ายแม่หญิงพะเยาเล็งเห็นว่าเด็ก สตรี หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในชีวิตประจำวันจากบุคคลในครอบครัว ครู อาจารย์ และเพื่อน รวมทั้งคนในชุมชน โดยสาเหตุหนึ่งของการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี เกิดจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือบุคคลที่แวดล้อม แต่ถูกกระทำไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อีกจำนวนหนึ่งและผู้ปกครองเองขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าถึงบริการของหน่วยงาน หรือองค์กรที่ให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที จึงทำให้ใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี โดยไม่เจตนาหรือเจตนา ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำต่อครอบครัวตลอดจนถึงสังคมในระยะยาวได้

ลักษณะของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว พบว่า ร้อยละ 87 เป็นการใช้ความรุนแรงทางร่างกายร้อยละ 9 เป็นความรุนแรงทางเพศ และร้อยละ 4 เป็นความรุนแรงทางจิตใจ ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรง พบว่า ร้อยละ 35 มาจากการใช้สารเสพติด ร้อยละ 33 เกิดจากบันดาลโทสะ ร้อยละ 25 เกิดจากความหึงหวง และร้อยละ 17 มาจากการดื่มสุรา เท่ากับการล่วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ 17 อารมณ์จิตเภท และร้อยละ 9 จากเกม ร้อยละ 2 ตามลำดับเหตุผลที่ทำให้เมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวแล้วไม่ได้ถูกดำเนินคดีด้วยเพราะมีความหวังว่าสามีจะเปลี่ยนได้ กลัวลูกมีปมด้อย อุดมคติที่จะรักษาความเป็นครอบครัว ถูกปลุกฝังว่าเป็นเรื่องส่วนตัวในครอบครัว ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า ถ้าไม่สุด ๆ แล้วจะไม่ยอมบอกใคร เกรงว่าถ้าหย่าร้างแล้วจะไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ เป็นต้น

เครือข่ายแม่หญิงพะเยา ร่วมกับศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูงจังหวัดพะเยา ได้ร่วมกันปรึกษาหารือ การขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวบนพื้นที่สูง มีแผนปฏิบัติการว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก การดูแลและพัฒนาครอบครัว โดยไม่ใช้ความรุนแรงในทุกสภาพแวดล้อม โดยมีมาตรการหนึ่ง คือ การเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำชุมชน หรือเครือข่ายชุมชน จิตอาสาในชุมชน แกนนำ

และกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับความเข้าใจตนเอง เพื่อร่วมกันหาวิธีป้องกันมิให้เกิดสถานการณ์ความรุนแรง ในครอบครัว
ทุกรูปแบบ จึงร่วมกันค้นหากลุ่มเป้าหมายจากข้อมูลชุมชนบนพื้นที่สูงจังหวัดพะเยา พบข้อมูลประชากร ดังนี้

อำเภอ	ตำบล / ชุมชน	จำนวน			ประชากร / ช่วงวัย			หมายเหตุ
		ครัวเรือน	ชาย	หญิง	1-18 ปี	19-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
1. แม่ใจ	เจริญราษฎร์ 1 ชุมชน	41	84	77	33	110	14	ไม่มีสัญชาติ 9 คน
	ศรีถ้อย 2 ชุมชน	100	256	198	94	308	52	
2. เมือง	แม่กา 1 ชุมชน	101	222	223	90	292	63	ไม่มีสัญชาติ 20 คน
3. ภูซาง	ภูซาง 2 ชุมชน	156	248	260	64	332	508	ไม่มีสัญชาติ 16 คน
	สบง 2 ชุมชน	199	576	589	430	670	65	ไม่มีสัญชาติ 53 คน
	ทุ่งกล้วย 2 ชุมชน	328	915	907	449	1,193	180	ไม่มีสัญชาติ 21 คน
	เชียงแแรง 1 ชุมชน	71	182	139	48	220	53	ไม่มีสัญชาติ 5 คน
4. เชียงคำ	แม่ลาว 8 ชุมชน	1,123	2,121	1,987	606	2,604	898	ไม่มีสัญชาติ 2 คน
	รมเย็น 12 ชุมชน	1,288	3,357	3,248	1,615	4,133	857	ไม่มีสัญชาติ 124 คน
5. ปง	ผาซางน้อย 15 ชุมชน	1,238	3,038	2,975	1,533	3,757	723	ไม่มีสัญชาติ 149 คน
	ขุนควร 3 ชุมชน	666	2,255	2,086	1,350	2,550	441	ไม่มีสัญชาติ 19 คน
	นาปรัง 1 ชุมชน	132	329	345	174	412	88	ไม่มีสัญชาติ 15 คน
	จิม 1 ชุมชน	232	380	367	117	191	439	
	ออย 1 ชุมชน	166	335	299	74	426	134	
6. ดอกคำใต้	หนองหล่ม 5 ชุมชน	350	764	740	349	948	207	ไม่มีสัญชาติ 3 คน
7. เชียงม่วน	บ้านสระ 2 ชุมชน	206	414	402	176	526	114	
	บ้านม่วง 2 ชุมชน	393	690	640	213	829	288	ไม่มีสัญชาติ 17 คน

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อให้ความรู้สู่ชุมชนให้มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการกระทำความรุนแรงในครอบครัว
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ทักษะการจัดการความรุนแรง และทักษะในการให้ความช่วยเหลือส่งต่อรายกรณีผู้ที่ได้รับผลจากความรุนแรงในครอบครัว
- เพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็งโดยการสร้าง “พี่เลี้ยงชุมชน” ที่สามารถให้ความช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับมาให้ความรู้กับชุมชนได้

งบประมาณโครงการ

เงินกองทุนฯ จำนวนเงิน 127,500 บาท

กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

➔ แก่นนำแม่หญิงบนพื้นที่สูง ประกอบด้วยชนเผ่า ม้ง เมี่ยน และอิสาน จำนวน 250 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

➔ ตำบลศรีถ้อย , ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา

➔ ตำบลภูซาง , ตำบลสบง , ตำบลทุ่งกล้วย , ตำบลเชียงแวง อำเภอกู่ซาง จังหวัดพะเยา

➔ ตำบลหนองหล่ม อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

➔ ตำบลผาช้างน้อย , ตำบลขุนควร , ตำบลนาปรัง , ตำบลจิม , ตำบลลอย อำเภอบง จังหวัดพะเยา

➔ ตำบลร่มเย็น , ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

กิจกรรมในโครงการ

1. วิเคราะห์สถานการณ์ประเด็นปัญหาและความต้องการและการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
2. ประสานความร่วมมือ กลุ่มเป้าหมาย วิทยากร และสถานที่จัดอบรม
3. การกำหนดรูปแบบ การจัดอบรมให้ความรู้ การวัดผล (ประเมินก่อน - หลัง) โดยมีการจัดกิจกรรมมอบ

ให้ความรู้ ดังนี้

ภาพกิจกรรม

3.1 วันที่ 15 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลผาช้างน้อย อำเภอบง จังหวัดพะเยา

3.2 วันที่ 20 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมอาคารอเนกประสงค์บ้านประชาภักดี ตำบลร่มเย็น อำเภอบง จังหัดพะเยา

3.3 วันที่ 21 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลสบง อำเภอกู่ซาง จังหวัดพะเยา

3.4 วันที่ 22 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมอาคารอเนกประสงค์บ้านปางปูเลาะ ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

3.5 วันที่ 27 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลหนองหล่ม อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

4. การส่งต่อองค์ความรู้ เสริมทักษะ “พี่เลี้ยงชุมชน” จากการปฏิบัติการช่วยเหลือและส่งต่อ
5. สรุปผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

- กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 250 คน เกิดกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองความรุนแรงในครอบครัว
- กลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 60 เกิดเครือข่ายในชุมชนที่มีทักษะในการจัดการกับปัญหาความรุนแรง และทักษะในการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว
- ร้อยละ 70 คนในชุมชนมีทักษะการจัดการกับความรุนแรงในครอบครัวซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนความรุนแรงประเภทนี้ในชุมชน
- เกิดกลุ่มพี่เลี้ยงชุมชนที่สามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในครอบครัว

ผลลัพธ์ (Outcome)

- ร้อยละ 70 คนในชุมชนทราบถึงสิทธิที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวซึ่งสามารถนำไปให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนในชุมชน
- ร้อยละ 70 คนในชุมชนมีทักษะการจัดการกับความรุนแรงในครอบครัวซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนความรุนแรงประเภทนี้ในชุมชน

➡ กลุ่มพี่เลี้ยงชุมชนสามารถนำความรู้พื้นฐานรวมถึงทักษะในการจัดการกับความรุนแรง และทักษะในการช่วยเหลือไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ จักนำไปสู่การแก้ปัญหาในชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลกระทบ (Impact)

- ➡ กลุ่มเป้าหมายความรุนแรงในระดับชุมชน มีช่องทางการเข้าถึงการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที
- ➡ ชุมชนเกิดกระบวนการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวอย่างเป็นระบบ และเกิดความยั่งยืน ไม่เกิดการกระทำซ้ำ
- ➡ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ช่วยกันสอดส่อง เผื่อระวังปัญหาทางสังคมเอื้ออาทรต่อกัน

ประโยชน์จากโครงการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม

➤ รู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นและการส่งต่อความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ กลุ่มเป้าหมาย แคนนำ เครือข่ายแม่หญิงพะเยา “ระดับพื้นที่”

ความร่วมมือ ต่อเนื่อง และความยั่งยืนของโครงการ

➤ ก่อนดำเนินโครงการ

การทำงานมีเพียงเครือข่ายแม่หญิงพะเยา เนื่องจากบางหน่วยงานยังไม่เข้าใจบทบาทการทำงานของเครือข่ายแม่หญิงพะเยา จึงทำให้การเข้ามาทำงานแบบบูรณาการน้อย

➤ ระหว่างดำเนินโครงการ

เครือข่ายแม่หญิงพะเยา มีการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อเชิญมาเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นการประสาน เชื่อมโยง ระหว่างเครือข่ายภาคประชาสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงบทบาทของเครือข่ายแม่หญิงพะเยาในการทำงานในพื้นที่

➤ หลังโครงการสิ้นสุด

เกิดภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แคนนำในชุมชน เป็นต้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

เกิดความต่อเนื่องยั่งยืนกลุ่มพี่เลี้ยงชุมชนสามารถนำความรู้พื้นฐานรวมถึงทักษะในการจัดการกับความรุนแรงและทักษะในการจัดการกับความรุนแรงและทักษะในการช่วยเหลือไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ โดยใช้พื้นที่ “เฮือนแม่หญิง”, ศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูงจังหวัดพะเยา (เขตอำเภอ), ศูนย์พัฒนารอบครัวในชุมชน (ศพค.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางในการทำงานร่วมกับชุมชน และการส่งต่อความช่วยเหลือต่อหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในฐานะผู้นำชุมชนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปบทเรียน และนำผลที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดโครงการอื่น ๆ ต่อไป

- เกิดความรู้ ความเข้าใจ แก่แม่หญิงชุมชนให้รู้เท่าทันปัญหาทางสังคม
- เติมเต็มความเชื่อมั่นพลังความเข้มแข็ง ในการป้องกัน ช่วยเหลือตนเองและครอบครัว อย่างยั่งยืน
- รู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นและการส่งต่อความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ กลุ่มเป้าหมาย แขนงนำ
เครือข่ายแม่หญิงพะเยา “ระดับพื้นที่”
- เกิดความตระหนักการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องของสังคมไม่ใช่เรื่องส่วนตัว
- การสร้างเครือข่ายแม่หญิงเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในวาระ 5 ปีนี้